

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

MEDICAL UNIVERSITY OF WARSAW

Katedra i Klinika Położnictwa Chorób Kobięcych i
Ginekologii Onkologicznej II WL
Kierownik Katedry i Kliniki: *Prof.dr hab.n.med. Włodzimierz Sawicki*

Warszawa, 22 października 2020 roku

RECENZJA

Rozprawy doktorskiej lek. Agnieszki Żalińskiej

p.t. „ Ocena wymiarów nerek płodu jako dodatkowy element do oceny zaawansowania wieku ciążowego ”.

Z ogromnym zainteresowaniem i niekłamaną przyjemnością zapoznałem się z przedstawioną mi do oceny przez Wysoką Radę Nauk Medycznych Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi rozprawą na stopień doktora nauk medycznych lek. Agnieszki Żalińskiej, bowiem dotyczy niezwykle ważnego z praktycznego punktu widzenia problemu przedurodzeniowej oceny masy płodu przy pomocy ultrasonografii. To badanie obrazowe stało się podstawową metodą nadzoru nad rozwojem płodu, poprzez ocenę tempa jego wzrastania w II i III trymestrze. Aby była ona jak najbardziej precyzyjna, konieczna jest dokładna znajomość anatomii płodu, oraz jego rozwijających się struktur i narządów. W ocenie budowy i rozwoju płodu standardowo ocenie poddaje się poszczególne parametry biometryczne, takie jak: długość siedzeniowo-ciemieniowa (CRL), wymiar dwuciemieniowy i obwód główki (BPD i HC) oraz obwód brzuszka i długość kości udowej (AC i FL). Należy pamiętać, że w niektórych sytuacjach wizualizacja poszczególnych części płodu poddanych ocenie biometrycznej może być utrudniona, co w konsekwencji może skutkować błędem w szacowaniu masy płodu ze wszystkimi tego konsekwencjami (niewspółmierność porodowa, dystocja barkowa itd.). Dzieje się tak w przypadku np.: znacznego zaawansowania główki płodu w miednicy mniejszej (główka mocno przyparta lub ustalona w płaszczyźnie wchodu), dużej otyłości matki, nieprawidłowych położeniach czy ułożeniach płodu, małowodziu, „dużych” płodach oraz w ciąży wielopłodowej.

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

MEDICAL UNIVERSITY OF WARSAW

Katedra i Klinika Położnictwa Chorób Kobięcych i
Ginekologii Onkologicznej II WL

Kierownik Katedry i Kliniki: Prof.dr hab.n.med. Włodzimierz Sawicki

Stąd ciągle poszukuje się innych możliwości szacowania wieku ciążowego oraz oceny tempa wzrostu oraz masy przedurodzeniowej płodu poprzez szczegółową ocenę struktur anatomicznych i pomiar jego narządów. Jednym z nich, dotychczas niewykorzystanym, a łatwo dostępnym do zobrazowania w ultradźwiękach mogą być nerki płodu. Dodatkowo położenie płodu nie ma wpływu na jakość pomiaru. Zdaniem wielu autorów długość nerki płodu jest, wśród wszystkich dostępnych pomiarów, najbardziej stałym parametrem, co stało się podstawą do tworzenia normogramów dla różnych populacji.

Dlatego inicjatywę podjęcia badań w tym zakresie uważam za bardzo potrzebną, a stworzenie normogramów nerek płodu dla polskiej populacji, które będą mogły być zastosowane w rutynowym badaniu ultrasonograficznym ciężarnych stanowi niewątpliwą wartość praktyczną recenzowanej pracy. Ponadto w przyszłości te wymiary biometryczne mogą stanowić dodatkowe narzędzie do kalkulacji wieku ciążowego w oprogramowaniu ultrasonografów. Z tego powodu pragnę pogratulować zarówno promotorowi głównemu rozprawy prof. Przemysławowi Oszukowskiemu, znanemu w środowisku ekspertowi w dziedzinie medycyny prenatalnej jak też promotorowi pomocniczemu dr Agnieszce Pięcie – Dolińskiej wyboru tematu pracy.

Rozprawa doktorska lek. Agnieszki Żalińskiej jest 108 stronicowym, czytelnym i starannie przygotowanym wydrukiem komputerowym w układzie typowym dla rozpraw doktorskich. Składa się z następujących rozdziałów: wstęp, założenia i cel pracy, materiał, metody, wyniki, dyskusja i wnioski. Opatrzona została streszczeniem w języku polskim i angielskim. Tekst został opracowany w oparciu o 181 pozycji piśmiennictwa, w znacznej części aktualnego, w większości prac stanowiących "kamienie milowe" w zakresie diagnostyki ultrasonograficznej w perinatologii. Warto podkreślić, że właściwy dobór piśmiennictwa świadczy o dobrej znajomości poruszanego przez doktorantkę tematu.

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

MEDICAL UNIVERSITY OF WARSAW

Katedra i Klinika Położnictwa Chorób Kobięcych i
Ginekologii Onkologicznej II WL

Kierownik Katedry i Kliniki: *Prof.dr hab.n.med. Włodzimierz Sawicki*

Wstęp jest obszernym opisem diagnostyki prenatalnej, zjawisk fizycznych, techniki i uzasadnienia badania ultrasonograficznego poszczególnych narządów. Jest przeglądem piśmiennictwa na temat oceny ultrasonograficznej zaawansowania ciąży i tempa wzrastania płodu. Doktorantka logicznie i konsekwentnie, z dużą swobodą i znajomością zagadnienia porusza się wśród trudnych problemów z zakresu perinatologii i ultrasonografii, co potwierdza bardzo dobrą orientację Autorki w zakresie badań obrazowych i medycyny prenatalnej.

Założenie i cel pracy zostały sformułowane jasno i precyzyjnie. Autorka postanowiła stworzyć normogramy biometryczne nerek, dodatkowo w zależności od płci płodu. Ponadto ocenie poddała odrębności w pomiarach biometrycznych nerek płodu pomiędzy stroną lewą i prawą, oraz analizowała korelację pomiędzy parametrami biometrycznymi nerek płodu, wiekiem ciążowym a szacowaną, przedurodzeniową masą płodu i uważam, że z zadania tego wywiązała się wzorowo.

Materiał badawczy poddany analizie obejmował grupę 265 ciężarnych pomiędzy 17 a 42 tygodniem ciąży hospitalizowanych w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Zgierzu na Oddziale Ginekologii, Położnictwa i Terapii Endoskopowej. Do badania zakwalifikowano ciężarne w ciąży pojedynczej, u których czas trwania ciąży określono na podstawie wymiaru ciemieniowo – siedzeniowego przeprowadzonego w I trymestrze, oraz wg. daty ostatniej miesiączki. Z badania wykluczono kobiety z nieustalonym zaawansowaniem ciąży, ciążę wielopłodową, oraz ciążę powikłaną chorobami przewlekłymi w fazie niewyrównania, tj. cukrzycą (w tym z cukrzycą ciążową), nadciśnieniem tętniczym oraz chorobami z grupy kolagenoz. Analizie nie poddawano płodów z wadami wrodzonymi, a także wykazujące jakiegokolwiek anomalie ultrasonograficzne w obrębie nerek płodu, w tym nawet jednostronne poszerzenie układu kielichowo - miedniczkowego.

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

MEDICAL UNIVERSITY OF WARSAW

Katedra i Klinika Położnictwa Chorób Kobięcych i
Ginekologii Onkologicznej II WL

Kierownik Katedry i Kliniki: *Prof.dr hab.n.med. Włodzimierz Sawicki*

Analizę statystyczną wyników przeprowadzono wykorzystując komputerowy pakiet statystyczny Statistica 13.1 w oparciu o rozkład zmiennych testem Shapiro-Wilka, analizę korelacji Pearsona i Spearmana oraz test U Manna-Whitney'a.

Po przestudiowaniu bardzo ciekawego rozdziału „wyniki”, przedstawiony przez Doktorantkę w sposób niezwykle czytelny, udokumentowany za pomocą przejrzystych 15 tabel i 40 rycin uważam, że badania zostały wykonane zgodnie z obowiązującymi przepisami, bez zastrzeżeń pod względem naukowym, dokładnie i wiarygodnie. Doktorantka wykazała, że pomiary nerek charakteryzują się dużą powtarzalnością, wykazują silną korelację z czasem trwania ciąży, oraz że wzrost wymiarów nerek płodu wraz ze wzrostem wieku ciążowego ma charakter liniowy, co czyni ten parametr użyteczny w ocenie biometrii jak i tempa wzrastania płodu m.in. w przypadkach wewnątrzmacicznej hypotrofii płodu.

Lektura niezwykle ciekawie napisanego rozdziału „dyskusja”, w którym Doktorantka w sposób niezwykle umiejętny porównuje uzyskane wyniki z danymi innych autorów, trafnie dobierając przy tym pozycje z bardzo bogatego piśmiennictwa dowodzi, że posiada umiejętność wyrażania swoich poglądów naukowych w sposób zrozumiały, syntetyczny i nienaganny od strony merytorycznej

Przeprowadzone badania pozwoliły na sformułowanie przez Doktorantkę czterech wniosków w pełni zgodnych z założeniami i tytułem rozprawy. Analiza zebranych danych ujawniła, że warunki anatomiczne nerek płodu pozwalają na uzyskanie powtarzalnych pomiarów. Wymiary nerki silnie korelują z wiekiem ciążowym oraz szacunkową, przedurodzeniową masą płodu. Autorka nie wykazała różnic statystycznych dla wymiarów nerek pomiędzy płciami, natomiast różnicę taką zarejestrowano pomiędzy wymiarem poprzecznym nerki prawej i lewej. Powyższe wnioski w mojej opinii mają realne implikacje kliniczne a nowatorski parametr ultrasonograficzny, jakim jest pomiar nerek płodu powinien być brany pod uwagę podczas dokonywania biometrii, szczególnie w przypadkach zaburzeń we wzrastaniu płodu. Mimo bardzo szczegółowej analizy tekstu rozprawy nie znalazłem w niej błędów.

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

MEDICAL UNIVERSITY OF WARSAW

Katedra i Klinika Położnictwa Chorób Kobięcych i
Ginekologii Onkologicznej II WL

Kierownik Katedry i Kliniki: Prof.dr hab.n.med. Włodzimierz Sawicki

Podsumowując stwierdzam, że przedstawiona mi do oceny rozprawa lek. Agnieszki Żalińskiej jest samodzielny opracowaniem wnoszącym nowe wartości poznawcze i jako taka w pełni odpowiada wymaganiom stawianym rozprawom na stopień doktora nauk medycznych określonym w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.) w związku z art. 179 ust. 1 Ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dz. U. z 2018 r. poz. 1669 z późn. zm.). Dlatego z pełnym przekonaniem zwracam się do Wysokiej Rady Nauk Medycznych Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z wnioskiem o dopuszczenie lek. Agnieszki Żalińskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Jednocześnie ze względu na wysoką wartość praktyczną rozprawy, nowatorski charakter oraz ogromny wysiłek włożony w jej opracowanie zwracam się z wnioskiem o wyróżnienie pracy.

KIEROWNIK KATEDRY I KLINIKI

Prof. dr hab. n. med. Włodzimierz Sawicki

